

MATICION INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Date : 1 พ.ย. 2544	Page : 6	Source : มติชน	44372524
Keyword			

ตัดสินใจ อย่างไรไม่ให้ปวดใจ

กำลังเลือกहारลดสักคัน ไม่รู้ว่าจะเลือกรถใหม่หรือรถมือสองดี? ตอนนี้อยากคนถูกใจ เขาขอแต่งงาน ไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรดี? จะเลิกกับแฟนคนปัจจุบันและหาแฟนใหม่ดีหรือไม่? คำถามต่างๆ เหล่านี้ เศรษฐศาสตร์ให้วิธีการคิดเพื่อให้ตัดสินใจที่เข้าท่าได้

เป็นที่ทราบกันดีว่า เศรษฐศาสตร์ให้วิธีการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เพราะในแต่ละวันมนุษย์จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ต้องการการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและอย่างฉลาด การคิดแบบมีว่าไม่มีหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องอาจนำมาสู่ความปวดหัวในชีวิตได้ไม่ยากนัก

วิธีการคิดลักษณะหนึ่งซึ่งเชื่อว่าเป็นของมนุษย์ผู้มีเหตุผลและช่วยเรื่องการตัดสินใจก็คือ การคิดแบบเพิ่มส่วน (MARGINAL THINKING) กล่าวคือ การคิดแบบเพิ่มทีละหน่วย เช่น การจะกินข้าว(หรือดื่มน้ำ) รวมทีละหน่วย มนุษย์โดยปกติมิได้ตัดสินใจทันทีว่าจะบริโภคโดยรวมทีละหน่วย หากแต่จะทดลองกินข้าว(ดื่มน้ำ) ทีละจานแล้วประเมินว่าสมควรจะบริโภคอีกหนึ่งหน่วยเพิ่มขึ้นหรือไม่และจึงจะตอบได้ว่าสรุปแล้ว บริโภคข้าว(น้ำ)โดยรวมทีละหน่วย

นายจ้างผู้จ้างลูกน้องก็เช่นกัน ในตอนแรกอาจทดลองโดยมีลูกจ้างจำนวนหนึ่ง แต่เมื่อธุรกิจเติบโตขึ้น หากถามนายจ้างผู้มีเหตุผลว่าจะจ้างลูกน้อง รวมทั้งหมดกี่คนในเวลา 5 ปีจากปัจจุบัน ก็คงจะตอบว่าแล้วแต่สถานการณ์ โดยอาจตอบว่าทุกครั้งที่จะจ้างลูกน้องเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนก็ต้องพิจารณาว่า รายได้ที่เกิดขึ้นจากการจ้างลูกน้องคนนี้สูงกว่าค่าจ้างลูกจ้างคนนี้หรือไม่ หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า จะจ้างลูกน้องเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนก็ต่อเมื่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจ้างลูกน้องคนนี้สูงกว่าสิ่งที่นายจ้าง ต้องเสียไปในการได้เขามา(เช่นค่าจ้าง ความวุ่นวายจากการมีลูกน้องเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน การเพิ่มขึ้นของความแออัดของที่พักพนักงาน เมื่อมีคนพักเพิ่มอีกหนึ่งคน ใค่นั่งทำงานอีกหนึ่งใค่นั่ง ฯลฯ)



วรากรณ์ สามโกเศศ

สุทธิพิทักษ์ศาสตราภิชาน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

หรือตัวอย่างของการจะมีลูกเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน(หากเป็นไปตามแผนอย่างกำหนดได้) พ่อแม่จะรู้ตัวหรือไม่ก็ตามว่าคิดแบบนี้โดยประเมินผลดีจากการมีลูกเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน(เช่นลูกคนอื่น ๆ มีเพื่อนเล่นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ความสุขอบอุ่นที่พ่อแม่ได้รับเพิ่มขึ้น โอกาสที่เพิ่มขึ้นในการได้ฟังพียงยามแก่เฒ่า ฯลฯ) เปรียบเทียบกับผลเสีย(เช่นอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับสุขภาพแม่ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น โอกาสของความวุ่นวายปวดใจที่อาจเพิ่มขึ้น ความทรุดโทรมที่เพิ่มขึ้นของแม่ ความหวังไขกังวลที่เพิ่มขึ้นจากมีลูกคนนี้ ฯลฯ)

ตัวอย่างต่างๆ ที่กล่าวมานี้ นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าเป็นวิธีการคิดของมนุษย์ผู้มีเหตุผล โดยจะรู้ดีว่าตนเองคิดแบบนี้หรือรู้จักว่าวิธีการคิดแบบนี้เขาเรียกว่าการคิดแบบเพิ่มส่วนก็ตามที่

ขอยกตัวอย่างการซื้อจักรยาน ทุกคนที่ซื้อจักรยานเป็นนั่น โดยแท้จริงแล้วทุกครั้งที่ได้ปฏิบัติตามกฎฟิสิกส์โดยไม่รู้ตัว เช่น ต้องขับเคลื่อนด้วยความเร็วที่สูงกว่าระดับหนึ่งเพื่อการทรงตัวเวลาเลี้ยวทางโค้งต้องเอียงตัวเพื่อรับแรงเหวี่ยง ฯลฯ ดังนั้น การที่เขาไม่รู้จักว่าฟิสิกส์คืออะไร มิได้หมายความว่าเขามีได้ทำตามหลักฟิสิกส์

คราวนี้ขอกลับมาที่หนึ่งในคำถามข้างต้นที่ว่า จะเลือกรถมือสองดีดี สมมุติว่าท่านได้ตกลงปลงใจที่จะใช้เงิน 800,000 บาท ในการหารถมาใช้ ไม่ว่าจะเลือกรถใหม่หรือรถมือสองก็ตาม และได้เอนเอียงไปทางซื้อรถใหม่แล้ว วิธีการคิดแบบเพิ่มส่วนเริ่มจากมีตัวเลือกรถยนต์ใหม่ยี่ห้อและรุ่นหนึ่งที่ชอบไว้ในใจแล้ว

จากพื้นฐานนี้ก็จึงประเมินว่า หากยังไม่ตกลงปลงใจกับ

รถยนต์คันนี้ และหากคันหาต่อไปทั้งรถใหม่และรถมือสองแล้ว อะไรคือผลตอบแทนที่ได้รับ และอะไรคือผลเสียที่ได้รับ หากผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าผลเสียที่อาจได้รับแล้วไซ้ร์ ก็จึงดำเนินกระบวนการเลือกต่อไป แต่หากกลับกันผลเสียที่ได้รับสูงกว่าผลดีแล้ว ก็จึงยื่นยันดกลงปลงใจกับการเลือกนั้น ซึ่งในที่นี้ได้แก่รถยนต์ใหม่คันนั้นนั่นเอง

อะไรคือผลดีของการยังไม่ตกลงปลงใจกับรถใหม่โดยคันหาต่อไป? คำตอบคือ (ก) โอกาสในการพบรถมือสองคุณภาพดีเยี่ยมเกือบทัดเทียมกับรถใหม่ แต่ราคาถูกกว่ามาก (ข) โอกาสในการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์ใหม่ยี่ห้อต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถได้รถถูกใจยิ่งขึ้น ฯลฯ

อะไรคือผลเสียของการยังไม่ตกลงปลงใจกับรถใหม่รุ่นนั้นยี่ห้อนั้น? คำตอบคือ (ก) โอกาสในการสูญเสียรถใหม่ยี่ห้อนั้นเพราะมีจำนวนขายจำกัด (หรือสูญเงินมัดจำไปฟรีๆ หากในที่สุดแล้วไม่ซื้อ) (ข) ค่ารถแท็กซี่ ค่าเสียเวลา ความไม่สะดวกที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ยังไม่ได้ตัดสินใจ ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดจากที่ไม่ตกลงปลงใจซื้อรถใหม่นั้นทันที (ค) ค่าเสียหายในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับรถรุ่นใหม่ๆ และรถมือสอง ฯลฯ

วิธีการคิดแบบเพิ่มส่วนโดยประเมินผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการค้นหาต่อไป เพื่อตัดสินใจตกลงปลงใจกับตัวเลือกที่ได้มีอยู่แล้ว หรือเพื่อค้นหาตัวเลือกหมู่ต่อไป เป็นเรื่องมีประโยชน์ และสามารถประยุกต์ได้กว้างไกล(วิธีการตัดสินใจซื้อรถยนต์ข้างต้น โดยแท้จริงแล้วมีวิธีการคิดที่ไม่แตกต่างไปจากการตัดสินใจแต่งงาน หรือคิดจะเลิกกับแฟนแต่ประการใด)

หากมีคนที่ถูกใจขอแต่งงาน(ถ้าไม่ถูกใจก็ไม่ต้องติดต่อไปแล้ว) วิธีการคิดแบบเพิ่มส่วนก็คือ จงประเมินว่าผลดีจากการค้นหาและรอคอยต่อไปจะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียมากกว่ากัน ผลดีก็คือ (ก) โอกาสในการพบคนที่ถูกใจกว่านี้ และเหมาะสมกว่าคนนี้ ส่วนผลเสียก็คือ (ก) โอกาสในการสูญเสียคนถูกใจคนนี้ไป (ข) โอกาสเป็นสมาชิกหมู่บ้าน

“ลานทองนิเวศน์” (ค) โอกาสได้แต่งงานเมื่อพ้นวัยเจริญพันธุ์ไปแล้ว (ง) ระหว่างที่ค้นหาต่อไปนี้ก็ไม่มีโอกาสได้มีชีวิตคู่ ไม่มีโอกาสได้เป็นแม่คน ฯลฯ

เมื่อประเมินแล้วและพบว่าข้อเสียในการค้นหาต่อไปนั้นมากกว่าข้อดี ก็จึงรีบตอบโอเคซิภาเรียดตอบรับแต่งงานกับเขาทันที ก่อนที่เขาจะเปลี่ยนใจ แต่หากข้อดีในการค้นหาใหม่มากกว่าข้อเสียก็จงก้มหน้าค้นหาชีวิตคู่ต่อไป

ถ้าถามว่า การคิดแบบนี้เป็นการทำให้สมองใหญ่กว่าหัวใจเกินเหตุไปหรือไม่ คำตอบก็คือไม่ใช่เรื่องของหัวใจรักชอบใครก็ยังอยู่ เพียงแต่เศรษฐศาสตร์สอนให้รู้จักใช้สมองด้วยวิธีการคิดที่เข้าท่ากว่าการคิดแบบมั่วๆ ชนิดหัวใจขมสมองจนน้ำตานองในภายหลัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำเอาความคิดแบบเพิ่มส่วนมาประยุกต์ในการตัดสินใจเริ่มจาก (ก) มีตัวเลือกหนึ่งเป็นจุดอ้างอิง (ข) ประเมินผลดีจากการค้นหาตัวเลือกอื่นๆ เพิ่มขึ้นต่อไป (ค) ประเมินผลเสียจากการค้นหาตัวเลือกอื่นๆ เพิ่มขึ้นนั้น (ง) เปรียบเทียบผลดีและผลเสียหากผลเสียจากการค้นหาต่อไปนั้นสูงกว่าผลดีจากการค้นหาต่อไปก็จงหยุดค้นหาต่อไป และเลือกตัวเลือกอ้างอิงนั้น (จ) หากผลดีจากการค้นหาต่อไปนั้นสูงกว่าผลเสียจากการค้นหาต่อไป ก็จงก้มหน้าค้นหาทางเลือกอื่นๆ ต่อไปจนกว่าจะพบและประเมินตัวเลือกใหม่ด้วยวิธีการคิดแบบเดียวกันต่อไปเรื่อยๆ

การเอาวิธีการคิดแบบเพิ่มส่วนมาใช้ในชีวิตประจำวันดังกล่าวมานี้ มิใช่เรื่องใหม่ โดยแท้จริงแล้วมนุษย์ทุกคนที่มีเหตุมีผลได้ใช้กันอยู่แล้วทุกวัน การชี้ให้เห็นโดยข้อเขียนนี้ เป็นเพียงการเสนอวิธีการคิดอย่างมีกฎมีเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจที่ฉลาดเท่านั้นเอง

ใครที่คิดจะนอกใจภรรยา ก็ลองประเมินว่า “ความสุข” ที่ได้รับเพิ่มขึ้นโดยตนเองเพียงคนเดียวนั้น คู่ค้าหรือไม่กับความเจ็บปวดที่เพิ่มขึ้นของภรรยาและครอบครัว บวกความปั่นป่วนวุ่นวายใจที่เพิ่มขึ้น บวก เงินทองที่ต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการที่คนข้างกายเพิ่มอีกหนึ่งคน

เขียนอย่างนี้คงถูกใจสมาชิกสมาคมบ้านใหญ่ทั้งหลาย กระมังครับ

